

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.9. Maioribus amicis suis grauiores Deus mittit tribulationes, quæ spei portam aperiunt, sicut vallis Achor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

sum, de quibus alijs diximus.

VIII. Hæc erat illa causa diuinæ indignationis cõ-
 tera Populi sui ditiores, vt illis per Prophetam
 suum Amos declararet iuxta translationem 70.
 quam sequitur & appositè ponderat D. Chryso-
 stomus. *Ve ijs, qui veniunt ad diem malum dor-
 mientes in lectis eburneis lassitantes. In Herasie
 natur. suis comedentes hædos de gregibus & optimis vin-
 os 6.3. guentis vitijs. Et reputauerunt ea quasi flantia. Et
 um. 1. in non quasi fugientia. Væ miseris illis, qui ad mor-
 tem properant: dies enim ille, quando venerit
 de Virg. e. pessimus erit & infelicissimus illis diuitibus,
 50. To. 5. lasciujs, voluptuosis &c. adeo insipientibus, vt
 & Ser. de bona hæc firma credant & vera quæ non nisi
 fumus sunt euanescentes vmbraque fugitiua. Igi-
 tur coram oculis Dei hæc esse bona nequaquam
 censentur: quænam ergo? quæ in gloriæ suæ se-
 cessu diuinaque sui complectitur essentia, de
 1. Cor. 2.9 quibus Apostolus. *Nec oculus vidit, nec auris au-
 diuit, nec in cor hominis ascenderit, quæ præpara-
 uit Deus ijs qui diligunt illum, cui tibi quæ Deus
 amicis suis exoptet bona, quos ipse in veritate
 diligit: ijs qui diligunt illum. Bona talia, de quib-
 us vt aliquid dicatur, necessariò lux particula-
 ris Spiritus Sancti requiritur: Ora. (Si loquitur
 Diuus Paulus:) *vt Deus det vobis, Spiritum sa-
 pientie illuminatos oculos cordis vestri: vt sciatis
 quæ sint diuina gloria hereditatis eius in Sanctis.*
 IX. Quæ si fuis in mysterio transfigurationis expo-
 sumus: igitur Deum aliquem diligere, est illi
 cœli velle bona quæ tantum coram eo bona
 perhibentur: via verò ab illa obueniendâ quænam
 est tribulationes, infirmitates, mors, inopia, per-
 secutio: *Per multas tribulationes oportet nos intrare
 in regnum Dei;* illis ad hæc se homo disponit
 obueniendâ: illas ergo dabit ijs quos diligit, vt
 illis ad hæc recipienda præparentur. Lapi-
 da, qui lapidem seligit, vt enim in loco ædifi-
 cij statuat altiori atque eminentiori, quanto
 magis hunc ea hoc exoptat, tanto diligentius
 illum ascia, & bipenni expolit: hoc enim aliud
 nihil est, quàm locum illi præparare dignio-
 rem.**

§.9. *Maiores amicis suis grauiore Deus mit-
 tit tribulationes; quæ spei portam aperiuunt,
 sicut vallis Achor.*

¶ 23. **E**st hæc Doctrina communis, sed & com-
 munijs prædicanda foret: nihil etenim in
 hac vita communijs, quàm tribulationes,
 morbos & calamitates perferre. Consolamini,

Christiani, et consolamini, non enim sunt hæc iu-
 stis à Deo signa infensæ animi sed amicis suis I.
 pignora auitæ, quibus illos maximis æternæ Sancti
 suæ gloriæ bonis a latet recipendis: quocirca gloriatur
 in hac schola docti in illis gloriatur. Diuini in aduer-
 sarijs verbis hoc dixi Apostolus Paulus, quæ op-
 titibus. timè ad rem pondera: Diuus Augustinus & vt *L. de. loci.
 even plom cœlestis Sanctissimorum Rhetoricæ Chry. 2. 6
 proponit, atque doctrina declarat elegantiori. Et. 2. 22
 quod etiam fecit Diuus Chryso-stomus: nec mi- Ho 63 in
 nus Diuus Ambrrosius in illud Psalmi primi: Sed Genes. Et
 in lege, Dominus voluntas eius, audiamus igitur A- hom. 1. ad
 postolam: *Gloriamur in spe gloriæ Filiorum Dei, Populum.
 non solum autem, sed & gloriamur in tribulatione. Rom. 5. 1-
 bus scientes quod tribulatio patientiam operatur,
 patientia autem probationem, probatio vero spem,
 spes autem non confundit: quia Caritas Dei dif-
 fusa est in cordibus nostris. Discite cum Diuo Au-
 gustino præ laram hic gradationem, quæ à Græ-
 cis dicitur *ἀλιματῶς*; Videtur enim quædam ad
 cœlos scala, supponit spem cœlestis gloriæ,
 quam Deus Filijs suis præparauit: obuenientiam,
 eam esse, quæ iustorum animas excitet, reddat-
 que latissimos: eam inquam, de qua gloriatur
Gloriamur in spe gloriæ Filiorum Dei: non fouet
 eorum cor neque excitat spes terrenorum: no-
 uerunt enim hæc non nisi vmbra esse ipsoque
 fumo vaniora. David, quid est quod te tantopere
 exultat; num quia te Regem esse gloriaris &
 Imperio tuo tot nationes, tot gentes gaudent esse
 subiectas: tantam aurum, argenti, lapidumque præ-
 riosorum, quamquam ex omnibus partibus tibi ad-
 ferri cernis, abundantiam & abis hoc omnino;
 quid igitur? spes alit me in Dei domum intro-
 eundi: *Latus sum in vi que ducta sunt mihi; Psal. 121. 7.
 in Domum Domini stamus.* Hæc est ea spes,
 quæ singulariter suos Deus Filios consolatur:
*Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti Psal. 4. 10-
 me.***

Vidi quondam Apostolos præ gaudio subfi-
 lientes tantis à Christo donis præuentos, vt illis Spes glo-
 ria dæmonia subiecerentur, quique ad eorum Imperiũ, rix nos
 corporibus excederent. O filij mei: *In hoc nolite debet
 gaudere. Et. gaudete autem quod nomina vestra animare.
 scripta sũt in cælis. Cœlum vos exspectat: cete- Luc. 21. 20
 rum nos, qui illa spe lætamur, inquit eo ipso
 pariter lætamur & gloriatur in tribulationibus:
 Nō solum autē sed & gloriatur in tribulationibus.
 Habeo hic Bernardum: vni illius coniunctionis
 Et sed & Gloriatur: perpendentem q. d. spes illa
 nō vltimus est nostræ lætitiæ terminus: sed huc
 quoque comitatur in aduersitatibus alacritas, il-
 læ namque huic gloriæ portam aperiuunt, illæ
 inquam,*

inquam, nos ad illam expoliant, dignosque reddunt, accipientiam. Dicitur mihi (inquit iste) quid animosum exaltet operarium? indubium est futura spes melior: sic est, verumtamen eo ipso quò spe proventus animatur, animatur patienter & fementes: non enim spes alitur, proventus, nisi per fementem, cui melior, quam spes includitur, quid labores, quid esse putas aduersitates, fementis est gloria: In tribulatione spes gloria: *imo & ipsa in tribulatione gloria continetur sicut spes fructus in semine, sic ipse fructus in semine est.* An hoc delectat videre? Apostolum audi: *Quod momentaneum est, & leue tribulationis pondus operatur in nobis. Non hoc te praterat: Operatur in nobis quantum conuicio metaphoram sequitur eius, quod granum seminarum operatur productique mellem. Scitote gloriam tribulationibus ut semine mellem contineri: Latet fratres mei gloria, abscondita nobis est in tribulatione, in momentaneo hoc latet aternitas, in hoc leui pondus sublimis supra modum.* Ergone arbor cum truncato suo, ramis, & fructibus, nucè vna vel pomà pumici grano continetur? Deus aperire dignetur nobis oculos, exoptat D. Bernardus ne secundum exteriorem iudicent apparentiam sed gloriam videant immensam, pondulque beatitudinis, quod momentaneo leuque tribulatione continetur, oculos habent SS. illuminatos: vnde spe gloria exhalare scunt, & tripudiant pressis tribulationibus: Sed & gloriamur in tribulationibus: Idcirco namque, inquit, hanc nobis vocem Apostolus Iacob, horum non ignarus, ingererat: *Omnis gaudium existimate, fratres mei, cum in variis temptatione incidertis.*

Hoc amplius exponit Apostolus addens: *Quoniam tribulatio patientiam operatur; patientia autem probationem, probatio vero spem, scilicet cum D. Augustino ad cœlum contemplantem reddentem: qui sunt ascensus eius gradus ad illud? Primus est aduersitas, nulla datur gloria nisi quis in aduersitate figat pedem: Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei, inde gradus sic & ascensus ad patientiam; Tribulatio patientiam. Hoc autem (interprete Doctore Angelico) intelligitur non effectiue, sed materialiter, & dispositiue: est etenim tribulatio materia patientia, vbi enim hæc non est operari non potest patientia: sicut vbi nulla sunt ligna, non potest ignis accendi. Domine, vir hic tanta patientia, tanta micat mansuetudine: numquid tribulationes: numquid passus est ad-*

uersitates? minime, non igitur eum hoc nomine conditores: Et tibi est patientia (loquitur D. Gregorius) Si desit dolor qui toleretur, L. 8. epist. & ego cum Abel esse non suspicio qui Cain non 29. ad Theotista. habuit.

Ex hoc gradu sit ascensus ad tertium: per patientiam enim quis probatus esse contuincitur: *Patientia autem probationem, nemo sepe fatuus legerit que circa hæc scribunt D. Chryso- stom. & D. Cyprian. doctrinam suam ponunt maximi momenti: quam hæc? Deo non sufficit ut bonus sis, virtutemque habeas talem quam populum, sed hoc vult ut probatus sis: utraque virtus, hæc propositioem probauit Tertullianus similitudine quotidiana: non enim tibi sufficit dum seuta ante recepturus es, quod aureo colore præfulgeant, pondere iusto, æquo sonitu, statu sunt mollia, ut inter digitos complicantur, donec in ferace protentur, vel lapide lydio: hic enim aurum quale sit expenditur. Ne gloriæ tuam à modo canonizatum esse virtutem, vitæque merita: eo quod hospitalia vestes, protegas viduam, puellæ subuenias; pupillum vestias, miserum defendas, multaque pietatis opera exerceas: quam diu puritatem non ostenderit in fornace tribulationis, & lapide lydico calamitatum. Quod si per hæc transiens, hisque probatus, talis sis, qualis esse debes probatus es, & recipibilis: In fornace probatur aurum, & ar-*

genum homines vero recipibiles, in camino humilationis hæc parum perlitte: *Homines recipibiles: Sicut aurum quod simile est ei quod dicitur, triticum receptibile, aurum receptibile, pecunia probata, & receptibilis: scire desideras, quinam sint cœles receptibiles? probati tribulationibus sicut aurum in fornace. Sic vnum ex illis audio psallentem: Igne nos examinasti sicut examinatur argentum; Ps 65. 10.*

non enim nos Domine recepisti, nisi bene prius examinatos, & in fornace comprobatos, velut aurum: hoc autem est quod Salomon ait: *Quoniam Deus tentat eos & inuenit illos Sap. 3. 5. dignos se.*

Quam probata fides Abrahæ, obediencia Isaac, fortitudo Iacob pudicitia Susannæ, fiducia Tobie, sed ex sanctissimorum istorum testimonio hoc patet euidentius, in amico probato, & sicut aurum sic examinato quale vel nullum scilicet Iob: quis eum examinavit? quis probauit? Satan; ille quem Deus per Isaiam appellat. *Fabrum sustinuit in igne prunas. Fidelis est se non potest amicus ipse diabolus, nec illi Sic Iob omnino fidendum: peruersa namque voluntate, probatus plenaque odio contra te feruet ardentissimo. agnosce Sed tu.*

D. BERN. Ser. 17. qui est vltim. in. Psal. Qui habitat. III. Latet in tribulatione gloria. D. BERN.

Act. 14. 21. IV. Tribulatio probat hominem.

24. V.

Patientia probat hominem. Hom. 1. ad populum. L. de boâ patientia. L. de poen. c. 6.

Eccl. 2. 5.

VI.

Ps 65. 10.

Isai. 14. 16.

VII.

Sed aptus est vt examinetur: et tunc intellectu pollet acutissimo. Virum iustum Job contemplatur mille bonis, pisque operibus infundantem, Deo sacrificia litantem, de filiorum erga Deum pietate sollicitum patrem pupillorum, viduarum propugnaculum, hospitemque peregrinorum &c. cui Deus. Viden' o Satan quam fidei gloriator amico? Domine nō illum hoc nomine venereris, non enim passus est fornacem, non illum lydij lapidis aduersitates examinat: nihil aliud vidit & accepit, quam dona, & beneficia; pernite mihi vt eius examinem patientiam: permitto, respondet Deus, hac Domini licentia fietus diabolus, Job apprehendit, eumque in illam coniecit fornacem adeo fortem iacturarum, tribulationum, & infirmitatum, semel illum in hac fornace circumagrat, & ad eodem exauit, oves illi auferendo: iterum vitum iustum circumagrat, & maiora illi perdit armenta; tertio sed acutius multo, iustum torquet filios illius occidendo, quid plura tormento vexat illum adeo feroci vt illi nec os reliquat intactum & sanum, verum tamen firmum semper illum reperit & immobilem, nunc igitur, o Domine, illum vt vitum iustum & amicum tuum esse confiteor: hoc etenim opus est iniuste in tribulationibus patientia. Super hoc ait D. Chrysostomus fundavit Apostolus Paulus propriae laudis argumentum, qua virtutem suam multam asserit in duobus illis capitibus ea intentione conscriptis: multi namque casus sunt in quibus quisquam honorem suum tueri debeat, suaque proferre laudes: non ad propriam iactantiam sed vt Domini nostri honorem protector asseueret.

VIII. Cur Apostolus extulerit virtutes.

Surrexerunt quidam Corinthi Pseudoapostoli, qui vt sibi conciliarent auctoritatem hoc vsi sunt stratagemate: vt Apostoli Pauli quantum possent derogarent auctoritati; obganientes, non tanti illum faciendum, nec tam familiarem Dei amicum, vt credebant, esse censendum; eo res processit, vt Apostolus diuino motu Spiritu pro honore proprio steterit propugnator: teneor (inquit scribens ad Corinthios) pro me respondere ad nominis Christi gloriam, iam intelligitis quid de me illi spargant Prædicatores; dicam igitur me illos longius antecurrere: probata etenim mihi est mea fidelitas, & in Dei obsequio feruor insuperabilis: amicus sum & minister ita comprobatus si quis alius: atque in istis notas illi facio prærogatiuas: primo: quid quid boni possident, & de quo gloriatur: & ego possideo, quid habent? sunt ne Israelitæ? sum &

ego, filij Abraham? & ego, ministri Christi Iesu? & ego, Prædicatores? & ego, Visionibus & reuelationibus illustres? & ego, audeo dicere, plus ego. Caeterum super hac & alia mihi sunt ad quæ eorum non potuit virtus accedere: Plus ego, quod de iactant, quasi ad vltimum virtutis apicem ascenderint, illudque usurpauit Hercules: Non plus ultra: adsum ego & defero illud: Plus ultra Regum Catholicorum: hæc ego maria transiitigo & ad intimas penetro Indias; quas illi nunquam penetrarunt. Et quid hoc est Apostole Sanctissime: In laboribus plurimis & carceribus abundauit, in plagis supra modum, in mortibus frequenter. A iudais quinquies quadragenas vna minus accepi, ter virgis castus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci, nocte & die in profunda maris sui, periculis ex genere, periculis ex genere. Tu videris, an non fidelem me Christo seruum demonstrauerim: an probatus fuerim pertransiens carceres, flagras, plagas, tormenta mortalia: castus sum, lapidatus sum, naufragium petuli, &c. nullam non, quam passus est, referat aduersitatem, en ecce qualis sum, qualis ex hac fornace probatus egrediar: habes hic fidelis mei Apostolatus examen & approbationem legationis meæ, in qua me amicum testor integerimum: Signa Apostolatus mei in omni patientia. Vide virtutem meam patientia comprobata, qua in omnigenis iniustis steri tribulationibus hoc etenim in illis operatur patientia: Patientia probatorem.

Gloriatur Abraham se amicum Dei esse fidelissimum: quia ea quæ Dei spectabant obsequium sedulo curabat, eiusque mandatis promptus obediens; at tamen ad integram hæc non examinatus sufficiunt satisfactionem: autem hoc fornacitur, inijciatur, & ab eadem examinatur: habes hic quod Dominus ait: Tentauit Deus Abraham: illi Gen. 22.1 præcipit, vt filium suum illi offerat in sacrificiis; ipseque sit huius minister sacrificij: ilico ad opus se Abraham accingit, & vltimum eius executurus, Deum audit acclamantem: contine manum tuam, Abraham: quod enim præteudebam, iam impleti tu agnosco: tuum nempe probare, amorem, & constantem in hac fornace fidelitatem: Nunc cognoui, quod timeas Dominum: nunc, ita nunc patet omnibus & in confesso est, amicum te esse verissimum: (hoc enim est Nunc cognoui:) & constantem tuam mihi esse fidelitatem: iam tibi licet dicere quod postmodum David: Probasti cor meum & visitasti Ps. 16.3. nocte, igne me examinasti, & non est inuenta in

me iniquitas: hoc est quod operatur patientia & per hanc ad gradum illum ascenditur. Patientia autem probationem.

X. Probatio spes generat. Ex hoc gradu fit ad spem ascensus: Probatio autem spes, cum enim quis pedem fixerit in tribulationibus & aduersitatibus, & per hunc gradum ad patientiam gradum ascenderit, & de hoc ad probationem, qua virtus eius omnibus probata eiusque in Dei obsequio integritas innotescit, hinc ascendit ad gradum spei premij, quam tutam firmamque habere potest ille, qui tribulationibus, moribus pernicisque expositus, illa ex Dei amore tulit patienter, atque in Dei famulatu constans persistit & immobilis. Probatio autem spes: ut suspicior alludit Apostolus ad illud quod Deus Propheta suo dixerat Osee de anima nostro loquamur modo | quod eam duceret ad vallem Achor, vt securam in ea sibi spem acquireret: *Vallem Achor dabo ei ad aperendam spem.* Legit Symmachus: *In ostium spei, id est, deducam eam ad vallem Achor in qua spei sue ostium ei aperietur.* Notissima est in sacris literis valles Achor lapidibus & silicibus hispida, quam idcirco Deus designauit, vt in ea miles quidam furti reus nomine Achan lapidibus obrueretur: vnde nomen valli mansit vallis Achor: quid hoc rei Domine ad aperendam huic animæ spei iamnam illam inter lapides petraeque abâncis: valent lapides vt illi vitam auferant, sicut factum in Achor nominus, non vt illi eam tribuant. Admirabile mysterium! & mystica loquendi formula: *Dabo vallem Achor ad aperendam spem.*

XI. Mystice vallis Achor exponitur. Osee 2.15.

XII. Notauit Apostolus multos esse vera fide præditos sed illam intellectu conclusam detinent: nec eam aperire volunt vt ad manus per opera bona prosiliat: ad pedes per gressus perfectos: ad linguam per veram confessionem: quos Rom. 1. 18 Apostolus quasi inuertos redarguit: *Qui veritatem Dei in iniustitia detinent.* Christiani sunt, fidem habent, sed adeo conclusam, vt operibus manifesta non pateat, nec enim in illis discerpant à Gentilibus: *Habentes oculos plenos adulerij, manus sanguineis inuoluiti: Manus vestra plena sunt sanguine, & pedes eorum ad malum currunt: à capite vsque ad calcem abominationum facti sterquilium.* O mortalium infaustissimi clamat Apostolus D. Iacobus, tollite portas, & egressum fidei permitte, foras illa prodeat, illam ex operibus attendamus: *Ostende fidem tuam ex operibus,* eo modo sunt alij imo illi ipsi qui spe præstant, sed in voluntate conclusa: non enim illi locum tribuunt prodeundi, vt ipsa foras

per opera bona, sancta, meritoria, facta in & per Dei gratiam prosiliat: Et expectatio futura beatitudinis ex meritis & gratia proueniens, aut Theologus: per hanc portam egreditur, & actus quodam elicit viuos, & quantum ex se est, securos & certos. Quis mihi eorum dicat numerum, qui nec horum habent vestigium: quidquid enim agunt, peccata sunt & in Dominum Deum offensæ grauiore? quid speras delicatule cuius omnes actiones, eò collimant, vt voluptati tuæ carnisque miseranda satisfacias, quibus te perpetuis addicis ignibus exurendum? quid speras auare scenerator, cui prima cura est, aurum coacervandi, nudos, præteriens, & exsangues despiciens pauperulos? & tu mundi, seclator, quid de caelo speras, qui à prima cogitatione qua ad ortum solis exergificeris, vsque ad vltimam, qua ad vesperam obdormiscis, non nisi vitamam, meditaris? quæ tu prophane, tu honorum sitientissime, tu vindictæ flagrantissime, qui profus ignoras quid sit bonum opus, nec tota vita tua vel vnum integrè perfectum ad Dei honorem effecisti? iam pridem tibi dixit Apostolus quid tibi sit sperandum: si sic fari liceat, nempe id quod te prætolatur, iudicium Dei tremendum, ignis æternus, & terribilis quo flammis exuraris æternis: *Voluntarie peccantibus nobis hoc nouere. Hebr. 10. linquuntur pro peccatis hostia: terribile autem quædam expectatio iudicij, & ignis æterni, que consumptura est aduersarios.* Portam spei aperi, vt prodire valeat & per opera sancta elucescere: misericordiam operibus intende, vt hanc sperare possis: succurre pauperi, vt de manu Dei ipse possis sperare subsidium: obsequijs inluda, vt spes præmium: nam per offensas, & peccata, male præmium expectatur.

Hac eadem ratione persuadet Apostolus fidelibus in omni bono opere diligentiam, vtque solliciti sint, & in illis maxime strenui, vt adant spei complementum: terreat illos exemplo terræ, quæ culta, seminata, rigata, non nisi spinis, & tribulos proferens, quid expectare debet nisi ignem, ad quem damnata, comburatur: *Cupimus autem vnumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem, ad expletionem spei, vsque in finem: vt non segni efficiamini, ad expletionem spei: id est, ad illi portam aperendam, per quam egrediatur, & longè lateque diuagetur. Itaque ostium aperitur & ad gradum ascenditur spei per opera sancta in Dei honorem & eius amore peracta.*

Quo deduces, o Domine, animam: quatenus illas assequatur progrogariuas: ad vallem Achor inter

XIII. Bona opera spe generant. Hebr. 6. 11. XIV. Ad vallem Achor.

fff g

anima
deducitur
vt merita
lucretur.

inter hispidos durosq; lapides, mortuorum, tribulationum, persecutionum, laborum, celsitatis: hæc enim omnia patientia fortis sustinens, suæ dat fidelitatis amorisq; in Deum testimonium irrefragabile; & pro illo sustinens spes prodit aumelior; *Per patientiam expectamus*, inquit Apostolus, quo deducit D. Laurentium, vt spes prodeat alacris adeo, & excitata, vt Tyranum exhiberet, nisi ad ardentes craticulas? quo Diu. Vincentium, nisi ad lectum, testaces stratum fragmentis? quo D. Ignatium, nisi inter feroces Leonum rugius? quo D. Franciscum, nisi inter dumeta & spineta? quo D. Petrum nisi ad crucem? quo D. Stephanum, nisi ad lapidum torrentem? hic erat, vbi spes viuæ, fortis, & animosa elucebat; hæc nobis Spiritus Sanctus ostendit, sic locutus: *Si coram hominibus tormenta passi sunt: spes illorum immortalitate plena est, quoniam Deus tentauit eos, & inuenit illos dignos se.* Scalem considera: per tribulationes ad patientiam ascenderunt, per patientiam obtinuerunt probationem, per hanc ad immortalis gloriæ spem perueniunt, eo modo suos excipit amicos & quo casu tales sunt, laboribus exercet: sunt enim hi primus gradus, quo ad bona scanditur sempiterna ex præmissis, causa patet: cur Deus amicis sibi charioribus tribulationes mittat grauioribus & eos durioribus examinet sanioribusque molestijs.

Sap. 3. 4.

Isa. 65. 10

Lib. 8. de adorat. in Spir.

Deut. 8. 13

XV.

Duo genera armentorum, duo de notant fidelium.

Hoc ipse declarat mysticis quibusdam verbis apud Isaiam: *Et erunt campoftria in caulis gregum, & vallis Achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me.* Duplicis generis armenta Deus possidet, sic D. Cyrill. Alexandrin. vnum minus: vt sunt oves, agni, atretes, hædi, & hæc vocantur Greges: alterum maius: vt sunt boues, tauri, equi, asini, cameli & illa vocantur Armenta: sic proprijs illa explicat terminis: *Si habueris armenta bouum & greges ouium. Greges minores sunt viri imperfecti, tepidi, virtutis communis, qui vires roburque non habeat ad eminentiora: Armenta maiora sunt perfectæ virtutis, viri sanctitate præstantiores, animosiores, qui etiam ipsum infernum omnesque vires eius repellunt constantiores. Quo deducit gregem minorem ad præta spatiosa, camposque fecundiores: *Erunt campoftria in caulis gregum: te & me Deus excipit: vita communi: non enim in crucem adigimur: non pro eius fide flagellis cadimur: non nos tortores in craticulis exurunt: non extendunt in gehenna crudeliter: tu videris**

qualem transigas vitam: vt nec tibi laborum occurrat eorum vestigium, quos electi Dei pertulerunt, verumtamen Armenta viros primæ notæ, notæ sanctitatis, robustioris Spiritus, qui toto corde suo Deum inquirunt, suntque eius amici tenetiores, quo deducit illos vbi pacifere in valle Achor, quam diximus vallem lapidum, in craticulis, in ignibus, in ollis oleo picæque feruentibus, in carceribus, inter carenas, inter Cruciatum, tormentaque seueriora: *Et vallis Achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me.*

§. 10. *Dat Deus spem supra spem, labores mittens supra labores: sunt enim talenta, qua amico suis ad negotium partitur.*

Hoc se solarine gloriosa Paula demulcebat, de qua scribit D. Hieronym. quam primam enim Deo seruire cepit ex amicitia, illico experitur in illam depluere labores & afflictionem, quo gradu vitæ eius sanctitas excrecebat eodem & illi duriores angebantur. *scilicet abbat. Ait, dum se his quasi submersam doleret, illa D. Hieron. iuxta septuaginta: Qui ablactatus est à lacte qui abstracti ab ubere: tribulationem super tribulationem. Tom. 1. nem expectate spem super spem: hæc verba crebro replicabat testatur D. Hieron. In tribulationibus & angustijs hæc replicabat eloquia & hoc scriptura testimonium, in consolationem suam distabat, qui viri estis, au Dominus, qui iam puerorum lactet: vniuersis, hoc est, qui virili virtute polletis. Tribulationem super tribulationem expectate: porro similiter habere spem super spem. Cælestis documentum.*

Ille qui verè Dei est amicus à carnis delictijs ablactatus expectet, Tribulationem super tribulationem: vna namque emissa mietet & aliam Deus grauiorem, & post hanc aliam ierum grauiorem, Siccine ergo suos Deus exerceret familiariter? exceret vtiq; & siquidem ad mensuram qua cruciatibus exerceret, vult vt bonorum spes Cælestium angeatur, quod si laborem sustinens sperat gloriam, alium sustinens grauiorem, gloriam speret eminentiorem, & quo fuerant angustie molestiores, eo sit & spes secunda. Ex Nilior Ni fallor historiam tangit Egypti, vbi steruitur dardilitas & abundantia procedit, ex fluminis nili in fertilitate inundatione: idcirco namque in illo somnio ras oritur Pharaon vidit boues debiles & emarcidos adri in Egyptam Nil fluminis: quo signatur quod illa sterilitas